

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7991514>

***МИТНИЙ БЕЗВІЗ ЯК ВАЖЛИВИЙ КРОК ДО ЄДИНОГО МИТНОГО
ПРОСТОРУ ТА ПОВНОПРАВНОГО ЧЛЕНСТВА В ЄС***

***О. М. Богдан, старший викладач кафедри документознавства та
української мови***

***Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»***

Як відомо, наша країна давно й остаточно обрала курс на євроінтеграцію, коли 16 вересня 2014 року Верховна Рада України та європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Слід зазначити, що після підписання цього документа Україна отримала не тільки можливість інтеграції в ЄС, а й обов'язок поступово імплементувати своє національне законодавство до законодавства Європейського Союзу. І тут найважливішим і навіть ключовим для успішних та ефективних міжнародних економічних відносин із західними партнерами стає процес імплементатії саме митного законодавства.

З 01.10. 2022 року набрав чинності Закон №2510-ІХ «Про внесення змін Митного кодексу України щодо окремих питань імплементатії глави 5 розділу ІV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, яким Україна долучається до двох важливих конвенцій: Конвенції про спільний транзит та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами. У мас-медіа ті зміни, що почали відбуватися в митній сфері в наслідок дії цього закону, охрестили митним безвізом.

Віднині Україна зобов'язана в роботі митниці користуватися Новою комп'ютеризованою транзитною системою (New Computerized Transit

System – NCTS), з якою вже працюють митниці 35 країн. По суті, NCTS – це програмний продукт, який об'єднує митні служби країн-учасниць Конвенції в одне велике спільне інформаційне поле, що дозволяє швидко обмінюватися митними даними, завдяки чому підвищується безпека транзиту товарів, його ефективність та контрольованість. Якщо коротко, то учасники ЗЕД (зовнішньоекономічної діяльності) країн-учасниць мають можливість переміщувати товари Європою за досить простим і прозорим принципом «один транспорт – одна декларація – одна гарантія». Розглянемо цей принцип детальніше.

Один транспорт. Підприємство, яке отримало статус АЕО (авторизованого економічного оператора), тепер може розпочинати або завершувати транзит товару в себе на складі, бо має право на самостійне пломбування товару. Раніше пломби накладалися митницею відправлення, тобто, для накладання митної пломби слід було транспортувати товар до зони митного контролю.

Одна декларація. Віднині процес переміщення товарів відбуватиметься без зайвої бюрократичної тяганини, бо оформлюється лише одна декларація типу Т1, яка може бути оформлена всередині країни, і якої буде достатньо для проходження митних кордонів усіх країн-учасниць Конвенції, тобто вона зберігатиме чинність для всіх країн на маршруті товару.

Одна гарантія. Тепер здійснювати експортні операції можна без бронювання на митниці живих коштів: відповідними фінансовими органами видається загальна фінансова гарантія, усі гарантійні кошти один раз вносить продавець товару, який оформив першу декларацію в країні-експортері. При чому за певних умов забезпечення базової суми фінансової гарантії може бути зменшене на 50 і навіть на 70 відсотків, або взагалі учасник ЗЕД може бути звільнений від оформлення гарантії.

На нашу думку, приєднання до NCTS повинно привести до таких

цілком прогнозованих наслідків.

По-перше, зменшення часу на проходження митних процедур, що особливо важливо для нашої країни саме за умов війни, бо зараз, за офіційними даними, 70 відсотків товарів, які раніше проходили через чорноморські порти, транспортується автотранспортом, що призводить до великих черг на митних постах, та економія коштів, необхідних для гарантування товарів.

По-друге, зменшення корупції на митниці й скорочення можливостей для ухиляння від сплати митних зборів. Дуже важливо, щоб митні платежі сплачувалися по-чесному, бо, за даними уряду, митні надходження складають близько 35 відсотків надходжень до Державного бюджету України.

По-третє, спрощені митні формальності стають доступними не тільки для підприємств, що мають статус АЕО, а й для широких бізнес-кіл України, що, безсумнівно, поживавить економічні відносини.

По-четверте, у стосунках з митницею бізнес отримує так зване «право бути почутим», що відповідає європейським практикам. Тепер перед прийняттям несприятливого рішення митні органи повинні надіслати зацікавленій особі повідомлення про свій намір, а зацікавлена особа має право протягом 30 днів подати письмове заперечення та додаткові документи або відомості.

Отже, можемо зазначити, що приєднання до вищезгаданих Конвенцій є для України як майбутнього члена ЄС позитивною подією, яка заохочує українських підприємців до чесного ведення бізнесу, що в результаті викличе в Європі більшу довіру до нашої країни. Запровадження митного безвізу – це дійсно важливий крок до єдиного митного простору та повноправного членства в ЄС.